Strijden tegen plastic afval

‘Het is geweldig om samen te werken’

Twee op het oog totaal verschillende mannen hebben één gemeenschappelijk doel: het terugdringen van plastic zwerfafval. Merijn Tinga strijdt hiertegen als Plastic Soup Surfer en One Planet-ambassadeur. In Frans Timmermans, eerste vicevoorzitter van de Europese Commissie, vond hij een bondgenoot in de politiek. Tekst: Robert Heeg, fotografie: Janita Sassen

Merijn Tinga: ‘Ik vind het heel belangrijk om kinderen en jongeren op scholen en plekken als One Planet het plasticprobleem te laten zien.’

We zullen Merijn Tinga niet snel in kostuum met stropdas aantreffen in Brussel. Net zomin zullen we Frans Timmermans op een surfplank door een zee van plastic zien peddelen. Maar ze hebben wel één en hetzelfde doel: het reduceren van de bergen zwerfafval en zeeën van plastic. En daarin hebben zij elkaar hard nodig. Tinga signaleert het probleem vanuit de doelgroep, Timmermans vertaalt het naar daadwerkelijke Europese wetgeving. In 2019 initieerde Tinga het Plastic Avengers Manifest, een raamwerk voor een nieuwe omgang met plastic. Timmermans werd officieel ambassadeur van dit Manifest. Samen vochten ze onder meer succesvol voor statiegeld op plastic flesjes.

Hoe is jullie samenwerking ontstaan?

Merijn Tinga: „Ik was in Tivoli in Utrecht, waar Frans sprak over plastic. Ik stak als allerlaatste mijn vinger op in de zaal. Tot mijn grote verbazing herkende hij mij en vroeg hij mij naar Brussel te komen. Daar bleek dat hij al bezig was met een aanpak van het single use plastic-probleem.”
Frans Timmermans: „Tivoli was een ongelofelijk leuke avond met veel jongeren die heel positief reageerden. Dat maak je niet iedere dag mee. Toen ik binnen de Europese Commissie voor het eerst over rietjes begon, keek iedereen mij aan alsof ik gek was geworden. Rietjes?”

Waarom is iemand als Merijn zo belangrijk in de strijd tegen wegwerpplastic?

Timmermans: „Hij maakt het heel persoonlijk. Jongeren volgen graag het voorbeeld van iemand die cool is. Bovendien levert hij fysieke prestaties waarvan iedereen versteld staat. Hij laat hyperconcreet zien wat er aan de hand is én wat jongeren eraan kunnen doen. Voor mij is het geweldig om samen te werken met Merijn, want jongeren zien ons politici doorgaans als afstandelijke beleidsmakers.”

Hoe trokken jullie samen verder op na die eerste ontmoeting?

Timmermans: „We deden vooral in de aanloop naar de Europese verkiezingen van 2019 veel dingen samen. Op ons partijcongres in Lissabon heeft Merijn voor veel enthousiasme gezorgd. Ook hebben we samen over de grachten in Leiden gevaren om aandacht voor het onderwerp te genereren.”
Tinga: „Komende zomer doe ik een project rond wegwerpbekers en daar hoop ik Frans zeker weer bij te betrekken.”

Jullie vullen elkaar echt aan…

Timmermans: „Ja, je moet aandacht trekken en publieke steun opbouwen, en dat combineren met wetgeving, al is dat saai. Het komt niet vanzelf goed als we allemaal een beetje ons best doen. Mede dankzij mensen als Merijn is zo’n complexe wet (over wegwerpplastic) in acht maanden door het Europees Parlement gegaan; dat duurt meestal twee jaar!”
Tinga: „Vanaf 2024 gaan plastic wegwerpbekers en maaltijdverpakkingen in de ban. Liever zag ik het allemaal nog sneller gaan, maar dit zijn wel bakens waarop we kunnen sturen.”

Dat zijn toch nog erg langdurige processen, met name voor jongeren.

Timmermans: „Alles lijkt inderdaad ver weg. Daarom combineer ik voortdurend langetermijndoelen met kortetermijnresultaten. Direct iets kunnen doen, werkt enthousiasmerend. Mensen kunnen individueel keuzes maken die grote invloed hebben op het klimaat. Kijk ook naar Oekraïne: we willen nu zo snel mogelijk van Russische fossiele energie af. Als alle Europeanen de thermostaat één graad lager zetten, bespaar je tien miljard kubieke meter gas. En het scheelt je nog geld ook. Je kunt als individu dus wél verschil maken, en niemand maakt dat duidelijker dan Merijn.”
Tinga: „Ik niet alleen natuurlijk. Het kantelpunt met plastic kwam door zichtbaarheid en tastbaarheid. De bekende beelden van fotograaf Chris Jordan, van dode albatroskuikens met plastic in hun maag, maakten bijvoorbeeld veel los. Social media heeft dat effect versterkt. Ook wat Frans deed, en het besef dat het bedrijfsleven meer moet doen. Dat alles samen heeft het momentum enorm versterkt.”

Wat is jullie persoonlijke missie? Wat drijft je om een verschil te maken?

Tinga: „Het begon allemaal doordat ik mij als fanatiek surfer ergerde aan al het plastic in de zee. Ik vind het heel belangrijk om kinderen en jongeren op scholen en plekken als One Planet, het nieuwe initiatief van Museon-Omniversum, het plasticprobleem te laten zien.”
Timmermans: „Jean-Claude Juncker (Europese Commissie-voorzitter in 2014-2019), vroeg mij onverwacht om duurzaamheid op te pakken. Toen ik me daarin ging verdiepen, schrok ik mij rot hoe slecht we ervoor staan. Zelf ben ik er misschien niet meer in 2050, maar mijn kleinkinderen wel. Ik wil niet dat zij oorlogen voeren over eten en water.”

Merijn Tinga & Frans Timmermans

Merijn Tinga strijdt onder de naam Plastic Soup Surfer sinds 2014 tegen vervuiling door plasticafval. Met campagnes en opvallende acties, vaak vanaf een zelfgemaakte surfplank van gerecycled plastic, richt hij zich met zijn team op de politiek en het bedrijfsleven. Hij schreef hierover het boek ‘Plastic Soup Surfer. Hoe één persoon verschil kan maken’.
Meer info: plasticsoupfoundation.org

Frans Timmermans leidt het werk van de Europese Commissie op de Europese Green Deal om Europa in 2050 het eerste klimaatneutrale continent te maken. Een van de onderdelen is het European Climate Pact, dat door heel Europa vrijwilligers voor een duurzame wereld samenbrengt. Ook heeft hij onlangs een nieuw pakket maatregelen gepresenteerd om de Europese economie meer circulair te maken.

Fotografie: Eelkje Colmjon

Word ook partner van One Planet!

The Plastic Soup Surfer is ambassadeur van One Planet, een initiatief van Museon-Omniversum. Wilt u als vertegenwoordiger van een commerciële organisatie jongeren bereiken en een actieve bijdrage leveren aan talentontwikkeling, kennisopbouw, maatschappelijke betrokkenheid en wereldburgerschap? Word dan partner van One Planet in Den Haag.
Meer weten over wat dit partnernetwerk voor u kan betekenen en andersom? Scan de QR-code of ga naar oneplanet.nl

ONE PLANET museon omniversum